

Вих. № 1398/2019/21
від 30 вересня 2019 року

Кому:

Голові Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики
пану Гетманцеву Д.О.

Копія:

Голові Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг
пану Герусу А.М.

Щодо проектів Законів «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» №1210 від 30 серпня 2019 року та №1210-1 від 19 вересня 2019 року

Шановний Даниле Олександровичу!

Європейська Бізнес Асоціація (надалі – Асоціація) висловлює Вам свою повагу та високо цінує Вашу відкритість до діалогу з бізнес-спільнотою у обговоренні проектів законів з питань оподаткування, які у випадку їх прийняття можуть мати значний вплив на бізнес та, як наслідок, на економіку України та її інвестиційну привабливість.

У продовження нашої комунікації щодо проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» №1210 від 30 серпня 2019 року (надалі – Проект Закону) та проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» №1210-1 від 19 вересня 2019 року», зокрема, позицій Асоціації за № 1286/2019/21 від 11.09.2019 та №1345/2019/21 від 24.09.2019 хотіли б додатково зазначити таке.

Проект Закону викликає серйозне занепокоєння у компаній-членів Асоціації в частині внесення змін до пункту 252.20 статті 252 Податкового кодексу України (надалі – ПКУ) щодо застосування стимулюючих ставок рентної плати за користування надрами для видобування природного газу з нових свердловин (надалі – стимулюючі ставки рентної плати). Проектом Закону, серед іншого, пропонуються такі зміни:

- для природного газу, видобутого із нових свердловин, **крім свердловин, будівництво яких для цілей підтримання обсягу видобування заплановано проектом розробки ділянки надр, з покладів, які повністю або частково залягають на глибині до 5000 метрів (крім природного газу, видобутого під час виконання договорів про спільну діяльність або договорів із надання послуг) – ставка рентної плати становить 12%;**
- для природного газу, видобутого із нових свердловин, **крім свердловин, будівництво яких для цілей підтримання обсягу видобування заплановано проектом розробки ділянки надр,**

з покладів, які повністю або частково залягають на глибині понад 5000 метрів (крім природного газу, видобутого під час виконання договорів про спільну діяльність або договорів із надання послуг) – ставка рентної плати становить 6%.

При цьому Проектом Закону не уточнено, що слід розуміти під терміном «свердловина, будівництво якої для цілей підтримання обсягу видобування заплановано проектом розробки ділянки надр».

Відсутність чіткого розуміння вищезазначених норм суб'єктами господарювання та контролюючими органами може призвести до непорозумінь, судових спорів з Державною податковою службою України (надалі – ДПС) та створення суттєвих перешкод для застосування стимулюючих ставок рентної плати. Зокрема, за оцінками представників бізнес-спільноти, існує висока вірогідність, що значна кількість свердловин, запланованих проектом розробки ділянки надр, не будуть підпадати під стимулюючі ставки рентної плати.

Також Проект Закону виключає можливість застосування стимулюючих ставок рентної плати для природного газу, видобутого під час виконання **договорів із надання послуг**. За інформацією компаній-членів Асоціації, буріння свердловин супроводжується здійсненням великої кількості різних робіт і послуг, пов'язаних з видобуванням природного газу, зокрема, йдеться про послуги з виконання бурових робіт, відбору керну, проведення геофізичних досліджень свердловини, випробування тощо. Більшість газодобувних компаній не утримує власний буровий флот, а наймає підрядників з буровою установкою, оскільки така бізнес-модель є дуже ефективною щодо якості, швидкості та вартості проведення бурових робіт. У зв'язку із цим, у представників бізнесу виникають перестороги, що з огляду на запропоноване Проектом Закону формулювання пункту 252.20 статті 252 ПКУ газовидобувні компанії не зможуть застосовувати стимулюючу ставку рентної плати при видобутку газу внаслідок використання послуг підрядників при здійсненні вищезазначених робіт.

Окрім цього, відповідно до вищенаведених змін Проекту Закону стимулюючі ставки рентної плати не можуть бути застосовані до контрактів з комплексного підвищення видобутку газу («production enhancement contract», надалі – PEC), що укладаються з метою інтенсифікації видобутку газу, адже, за даними експертів Асоціації, такі контракти передбачають не лише відновлення старих свердловин, а й буріння нових свердловин на уже існуючих родовищах з метою підтримки видобутку газу зі старих свердловин. За оцінками представників бізнесу, PEC є наразі єдиною формою співпраці з інвесторами, що надає можливість не тільки скорегувати падіння обсягів видобутку природного газу, а й збільшити його видобуток на існуючих родовищах з покладанням всіх ризиків і витрат на інвестора.

Таким чином представники бізнес-спільноти доходять висновку, що зміни, які пропонується внести Проектом Закону до **підпункту 252.20 пункту 252 ПКУ** в частині застосування стимулюючих ставок рентної плати, можуть спричинити неможливість або суттєві складнощі їхнього застосування газовидобувними компаніями.

На думку компаній-членів Асоціації, стимулюючі ставки рентної плати і доступ інвесторів до покладів природного газу є ключовими факторами збільшення видобутку природного газу та досягнення цілей енергетичної незалежності України. Як зазначають експерти Асоціації, більшість родовищ в Україні є у значній мірі зрілими та виснаженими, а тому підтримання існуючих обсягів видобутку газу можливе за рахунок буріння нових свердловин, застосування нових технологій і методів інтенсифікації.

На переконання експертів газовидобувної галузі, основні перспективи зі збільшення видобутку вуглеводнів в Україні зосереджені на глибоких горизонтах. Буріння свердловин на глибині понад 5000 метрів пов'язане з високими ризиками і потребує значних інвестицій. Вартість свердловини на глибині 5000-6000 метрів, за оцінками компаній-членів Асоціації, дорівнює близько 15-20 млн доларів США, а свердловини глибиною понад 6000 метрів – 28-30 млн доларів США.

Таким чином, для забезпечення сталого енергетичного розвитку України необхідно проводити інтенсифікацію видобутку природного газу на зрілих родовищах, розвідувальні роботи на нових ділянках надр та здійснювати буріння на глибокі горизонти, що стало можливим завдяки розвитку відповідних технологій. В комплексі такі заходи можуть сприяти утриманню достатнього рівня видобутку природного газу на виснажених і зрілих родовищах, збільшенню обсягу гарантованих запасів природного газу, збільшенню обсягу його видобутку та освоєнню нових продуктивних горизонтів на глибині понад 5000-6000 метрів.

Всі перелічені вище заходи потребують значних інвестицій у галузь і, за оцінками компаній-членів Асоціації, можуть бути здійснені завдяки застосуванню стимулюючих ставок рентної плати.

Таким чином запропоновані Проектом Закону зміни дають підстави для побоювань представників газовидобувної галузі щодо можливого припинення інвестицій у буріння нових свердловин, втрати темпів видобутку природного газу і приросту його запасів, а також посилення імпортозалежності України в цій сфері.

Додатково хочемо звернути увагу, що хоча Україна посідає друге місце в Європі за обсягами покладів природного газу, але, за даними експертів Асоціації, рівень річного відбору газу з покладів є найнижчим і складає 1,2%, тоді як світовий тренд приблизно дорівнює 4-5%. У результаті представники бізнесу можуть констатувати, що інвестиційний клімат в країні недостатньо привабливий для інвесторів, а тому необхідно не обмежувати можливості застосування стимулюючих ставок рентної плати, а навпаки продовжити строк, протягом якого вони не можуть збільшуватись.

Так, відповідно до пункту 2 підрозділу 9¹ розділу XX ПКУ *«державна гарантує, що з 1 січня 2018 року до 1 січня 2023 року буде застосовуватися стимулююча ставка рентної плати за користування надрами для природного газу, видобутого із нових свердловин, встановлена цим Кодексом станом на 1 січня 2018 року. Розмір стимулюючої ставки не може бути збільшений, а також до неї не можуть застосовуватися коригуючі коефіцієнти або інші механізми, що можуть бути передбачені цим Кодексом або іншими актами законодавства, що призведуть або можуть призвести до фактичного збільшення розміру податкових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування природного газу порівняно з розміром таких податкових зобов'язань, розрахованим згідно з цим Кодексом станом на 1 січня 2018 року <...>»*. При цьому компанії-члени Асоціації наголошують, що, у випадку порушення даного стабілізаційного застереження, це негативно вплине на репутацію країни в цілому та може призвести до ініціювання численних судових позовів інвесторами. В той же час, з огляду на те, що видобування природного газу є високозатратною, високоризиковою та довготривалою діяльністю, а також на те, що наразі газовидобувна галузь в Україні потребує додаткового інвестування, експерти Асоціації вважають за доцільне продовжити дію вищенаведеного стабілізаційного застереження та встановити, що стимулюючі ставки рентної плати застосовуються протягом 10 років з дати введення такої нової свердловини в експлуатацію.

Зважаючи на вищевикладене, Асоціація не підтримує передбачені Проектами Законів зміни до положень, які регулюють питання стимулюючих ставок рентної плати, та водночас просить Вас сприяти подовженню дії передбаченого пунктом 2 підрозділу 9¹ розділу XX ПКУ стабілізаційного застереження.

Представники компаній-членів Асоціації готові зустрітися із Вами та Вашими уповноваженими колегами задля обговорення вищезазначених питань і додаткового обґрунтування позиції бізнесу, а також долучитись до роботи над згадуваними питаннями у зручний для Вас спосіб.

Контактна особа від Асоціації – Ігор Гоцик, Керівник департаменту з представництва інтересів компаній-членів, тел.: (093) 975-97-82, e-mail: igor.gotsyk@eba.com.ua.

Щиро дякуємо за розгляд нашого звернення та сподіваємось на врахування позиції бізнес-спільноти!

З повагою,

Ганна Дерев'янко
Виконавчий директор